

**Нап'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVIII Ч. 100.

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ-Йорк. П'ЯТНИЦЯ, 29-го ТРАВНЯ 1981

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 29, 1981

No. 100.

VOL. LXXXVIII

У ФІЛАДЕЛЬФІЇ ВІДБУЛАСЯ ХІХ КОНВЕНЦІЯ СУА

ІВАННА РОЖАНКОВСЬКА ПЕРЕВІБРАНА НА ГОЛОВУ

Іванна Рожанковська

Слави Геруляк, як теж бюро СУА відзначило 36-річчя своєї організації внесенням торта із запаленими 56 свічками, що із погасили голови Окружних Управ.

Цього ж дня по полудні переведено два панелі. У першому з них виступили молоді активісти з такими доповідями: "Етнічні групи в Білому Домі" — Наталка Слюзар та "Налагодження зовнішніх зв'язків та обміну інформацією" — Марта Кічоровська. У другому панелі на тему: "Союз Українок Америки у 80-их роках", модератором якого була Марта Томоруг, взяли участь: Любов Волинська, Христина Мельник, Леся Качмар та Олена Савицька. В год. 7:30 вечора було відкриття виставки 19-ти київських у Балч інституті, переважно подарунків із приватних збірок, власником яких є Український Музей в Нью-Йорку. Переводила програмою на цій виставці Дарія Шует, заступниця голови Конвенційного комітету. Від інституту привітав його директор Марк Столярік. Поміж американськими гостями були: представник посади Філадельфій Евелін Вайт, яка передала СУА символічний "Дзвін Волі", та радні міста: Джен Ендерсон, який вручив грамоту від посади, як теж Брас О'Ніл з дружиною та А. Л. Пірлмен з дружиною, які сказали кілька слів. Описав англійською мовою промовляв д-р Богдан Цимбалістий. Мотря Кушнір, членка СУА, координатор виставки сказала коротке слово по-українськи та по-англійськи та зокрема подякувала Л. Бурчинській, яка була мистецьким доповідником, і членками СУА, які в 1933 році започаткували збірку українського народного мистецтва.

У неділю, 24-го травня, розпочалися наради поодиноких комісій: Культурно освітньої, головою якої була Дарія Маркус. Тематиці комісії були: а) загальний стан пропозицій резолюцій, б) підготовка до 100-річчя організованої громади в Америці — прозирки з українського поселення, в) дискусія. Члени цієї комісії, це: Марія Юзефович, Таня Михайлишин-Давиш; комісії Суспільної Опіки: голова Теодозія Савицька; доповіді: "Бюра суспільної опіки", замість несприятливої Віри Андрійчик виголосила її доповіді Т. Савицька, "Роля СУА в допомозі українським політичним в'язням" — Уліта Ольшанівська, "Фінансові справи стипендій" — Ірина Качанівська, "Придбання спонзорів" — Анна Махук, та "Стипендійний фонд Еви Сташків" — Соня Кучула; Пресової комісії: голова Олена Процюк. Доповіди: "Як організувати живу газету та, як пресові референти можуть допомогти нашому журналові" — Олена Процюк, "Як писати статті з різних імпрез" — Анна Максимович, "Хроніки відділів та проблеми зв'язані з ними" — Ірина Чайківська, та "Які статті хотіла б бачити в "Нашому житті" — Таня Дурбак; Виховної комісії: голова — Ірина Лончина; тема панелі: "Збереження української родини". Доповідачі: д-р Іван Біла-

нич, д-р Євген Новосад і Наталія Кормелюк; Комісія Мистецтва і Музею у Нью-Йорку — Таня О'Ніл. Доповіди ілюстровано прозирками; Статутова комісія — голова Люба Сакс. По полудні відбувся панель Організаційної комісії, головою якої була Ірина Кіндрачук, з доповідями: "Сила організації" — Марія Крамарчук, "Чому нам треба членство і як його придбати?" — Лідія Колодич — голова Окружної Управи СУА та "Членки і СУА" — Люба Сіра. Описав відбулися наради та дискусія над схваленням ревізії до Статуту. І. Рожанковська запропонувала надання почесного членства СУА Олександрі Різник за її діяльність для цієї організації та Лідії Крушельницькій за її працю для молоді в ділянці української культури як керівниці Студії Мистецького Слова, що й прийнято аклямацією. Вкінці Лідія

Гладка — голова Номінаційної комісії, склавши звіт, проголосила листу членів уже згаданої нової Головної Управи СУА на 1981-1984 роки, яку прийнято одностайно, відспівавши новообраній голові многолітєвстві. Наради над ревізією Статуту перервано до наступного дня.

Увечері наступила культурно-мистецька точка Конвенції — бенкет з многолюдною участю, 420 осіб, якого початок дав коктейль в год. 6:30.

Програму бенкету розпочала Людмила Чайківська, привітавши новообрану голову СУА І. Рожанковську, Митрополита Степана Сулика, почесну голову СУА — Лідію Бурчинську, о. прот. Степана Біляка, головного контролера УН-Союзу о. шамб. Роберта Москаля, духовенство, чільних українських діячів,

(Закінчення зі стор. 4)

Троє учнів УМІ виступлять у Карнегі Гола

Нью-Йорк, Н.Й. — Троє учнів УМІ, а саме Марта Асерб, Ана Ляшок і Аскольд Шегедін, обрані комісією з 5-ох суддів нью-йоркської Ліги учителів музики до репрезентативного концерту "Молодий Музик", який відбувається в неділю, 31-го травня о год. 1.30 по полудні в Карнегі Рісайтел Гола.

Двоє з цих учнів виконують твори українських композиторів.

Марта Асерб, визначна учениця УМІ класи Лева Стругацького, виступає часом на концертах УМІ як солістка і акомпаньорка. Вона здобула вже ряд нагород. В неділю вона виконає "Полішинель" Рахманінова.

Округи Нью-Джерсі плянують День УНС

Ньюарк, Н.Дж. (В. Білик) — У суботу, 16-го травня цього року тут відбулися перші в цьому році сходження чотирьох округ Українського Народного Союзу стейту Нью-Джерсі, а саме: Ньюарк, Пассейк, Перт-Амбой і Джерсі Сіті-Байон.

Сходження відбулися в Українському Народному Домі в Ньюарку, проводив ним голова чотирьох округ Іван Хомко, а секретарював М. Клименко. На сходинах були присутні представники чотирьох округ, разом 13 осіб.

Крім загальних союзових справ, найбільше уваги присвятили традиційному вже, з черги II-му Союзом Днів стейту Нью-Джерсі, який відбувається цього ро-

ку в неділю, 23-го серпня цього року, на Українському селі в Бавнд Бруку, Н. Дж. У першу чергу, кожна округа взяла на себе певні функції до підготовки та виконання цього Союзного Дня.

Вирішено заангажувати оркестру до танців, для мистецької програми запросити молоді танцювальні групи й співочий квартет. Улаштувати також льотерею; буфет і напитки — у власному заряді; запросити головних урядовців УНС та редакторів "Свободи" до вшанування нашої братської діяльності.

Дальші сходження заплановано на червень і липень для докладного обговорення імпрези.

Капеля Бандуристів виступить на фестивалі в Нью-Джерсі

Як уже інформовано, Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка з Детройту (фото вгорі) виступить в суботу, 13-го червня ц.р., у вечірній програмі Українського фестивалю, у Гарден Стейт Арт Центрі у Голмделі — Н. Дж. У програмі Капелі — різноманітний і новий репертуар. Квитки на цей фестиваль, яке можна придбати, звернувшись в часи дана таке число телефону: (201) 964-8831 або: у вечірніх годинах, зателефонувавши на число: (201) 276-4070.

Міттеран і Шмідт обстоюють зміцнення оборони Заходу

Париж, Франція. — Негайно після повороту з Вашингтону канцлер Західної Німеччини Гельмут Шмідт прибув до Парижа на зустріч з президентом Франсуа Міттераном, який декілька днів тому перебрав урядування від попереднього президента Валері Жіскар д'Естена.

У висліді довгої розмови обидва керівні політики Західної Європи погодилися в тому, що НАТО мусить привернути мілітарну рівновагу в Європі захитану совєтськими зброєннями, а в першу чергу приміщенням в Середній Європі численних атомових ракет типу СС-20 та інших.

Зустрічі й розмови в Вашингтоні і Парижі змінили внутрішнє становище канцлера Шмідта, якого атакує ліве крило його власної соціалдемократичної партії. Ліве крило соціалдемократичної партії Західної Німеччини вимагає обмеження видатків на озброєння та збільшення видатків на соціальні служби. Соціальне обмеження в Західній Німеччині належить до найкращих у світі та, не зважаючи на це, лівація вимагає його дальшого поширення не так з огляду на конкретні потреби, як з огляду на те, щоб обмежити фонди на оборону.

Канцлер Шмідт обстоює конечність доброзиння Західної Німеччини й інших країн Західної Європи.

У світі

УРЯД ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКОЇ республіки подає докладніші інформації про склад своїх збройних частин, які ведуть боротьбу з лівими партизанами в Намібії та в Анголі. Курені, які є в першій лінії бойових акцій, складаються з великої міри з чужонаціональних елементів. Серед них чимало чорних з різних країн Африки, але не бракує також європейських білих. Чорні перейшли вишкіл у різних арміях, як, наприклад, французькій чи португальській, а також у різних партизанських формаціях, які тепер діють на терені різних країн Африки. Уживання наслідків у військових формаціях, або повних чужих формацій започаткував Совєтський Союз і Куба. Висилка кубинського експедиційного корпусу спочатку до Анголі, а відтак до інших країн Африки створила прецедент і зовсім нову ситуацію. І сьогодні південноафриканські військові з'єднання не лише мають у своєму складі своєрідний "чужоземний" курінь ч. 32, під командою чужинця, але й по інших військових частинах розсіяні чужинці.

ЯК ПОДАЄ ПРЕСОВЕ АГЕНСТВО Ройтерс, Інтернаціональна федерація видавців газет вислала формальний протест до ЮНЕСКО проти спроб цієї агенції ОН запровадити такі норми й приписи міжнародного характеру, які обмежували б свободу слова й свободу інформації. У своєму протесті видавці газет підкреслюють не лише те, що свобода інформації є невід'ємною частиною демократичної системи, але також і те, що без повної і свободної інформації немає свободної політичної опінії, не формується як слід політична думка різних народів. Совєтський Союз намагається при допомозі своїх сателітів і тих держав, які намагаються контролювати плив інформації, підпорядкувати інформуваним державним режимам, тобто перетворити цілу інформаційну службу на агітаційно-пропагандистську акцію. Інтернаціональна федерація видавців газет репрезентує видавців у 25 країнах. Це є абсолютно мало, щоб здобути в голосуванні більшість, але достатньо щоб протиставитися антидемократичним ухвалам і спробам перевести їх у життя.

ВІДНОСИНИ МІЖ Туреччиною і Грецією й надалі напружені й неприязні. Після окупації майже половиною острова Кипр турецькими військами — на Кипрі живе коло 400,000 греків і коло 120,000 турків — і проголошені турецької влади на тій частині Кипру відносини між тими двома країнами ввійшли у таку стадію, коли взагалі важко говорити про нормалізацію, дружність та співпрацю. Тепер турецька морська флота переводить маневри на водах, до яких греки мають претенсії на Егейському морі й це викликало цілий ряд нових конфліктів і непорозумінь.

ПІСЛЯ НЕВДАЧІ всіх дотеперішніх спроб посередництва для осягнення перемир'я між сальвадорським урядом і червоними партизанами Соціалістичний Інтернаціонал знову розпочав заходи для такого посередництва. Делегацію Соціалістичного Інтернаціоналу веде тепер Ед Бровдбед, лідер НДП — Нової демократичної партії — в Канаді. Бровдбед насамперед вступив до Мехіко, щоб відбутися тут інформаційні наради з представниками екзильних лівих сальвадорських кіл та з мексиканськими чинниками, які підтримують їх.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран, який гостро засуджував проарабську політику свого попередника Валері Жіскар д'Естена, повідомив про висилку спеціальних висланників до арабських країн. Новий міністер закордонних справ Франції Клод Чейсон пояснив, що йдеться про повідомлення й з'ясування арабським країнам, що французька політика не міняється в основі, а зокрема, що Франція й на майбутнє продаватиме арабським країнам уся зброю, яку вони потребують. Йдеться, в першу чергу, про утримання добрих стосунків з тими країнами, які продукують нафтову ropу. До арабських країн новий французький режим прив'язує дуже велику вагу й тому, наприклад, до Савдійської Аравії полетить генерал Жак Міттеран, брат президента Міттерана.

ПОМЕР КАРДИНАЛ ВИШИНЬСЬКИЙ

Варшава, Польща. — Після довгої недуги тут помер в четвер, 28-го травня фактичний духовний провідник Польщі, Архієпископ, Кардинал і Голова Католицької Церкви в Польщі, Стефан Вишиньський. Причиною смерті, як подав офіційний комунікат, була недуга рака в шлунку. Вся Польща включно з комуністичним урядом і військом вкрилася жалобою.

Примас Вишиньський народився 3-го серпня 1901 року. Крім високої теологічної освіти був доктором прав і автором численних друкованих праць. В листопаді 1948 року висвячений на Архієпископа Гізна і Варшави й призначений Примасом Польщі, впродовж майже 33 років вів Католицьку Церкву і нарід польський через найважчі часи. Разом з народом пройшов він роки важких переслідувань, був довгі роки в тюрмі, але невгнута оборона віру й нарід проти Москви й її польських висилників.

Невгнутий супроти комуністичної влади, він репрезентував помірковану лінію

Кардинал Стефан Вишиньський

Зростає опозиція проти Каддафі

Тріполі, Лівія. Скрайня політика полковника Мухаммада Каддафі, відсування від впливів та переслідування всіх, хто не погоджується з ним, тероризм і вбивства як засіб політичної діяльності розрушують до основ життя в Лівії, а крім цього викликають зростаючий спротив ширших кіл населення та провідної верстви.

Список тих, що зреклися своїх урядів і вихали легально, чи потайки за кордон постійно довшав. На цьому є перші члени Революційної ради, яка вчинила була переворот, скинула монарха й завела республіканський устрій, багато колишніх міністрів на чолі з першим прем'єром, більшість колишніх амбасадорів, яких тепер заступлено так званими студентами й ісламськими проповідниками та фанатиками.

Втік за кордон навіть Генеральний контролер Мохаммед Магаріф, який вів боротьбу проти корупції, виявив випадки шахрайства з боку прихильників Каддафі й замість замовчати пішов з тим до Каддафі. Зате його усунуто з його високого

В Америці

У ДЖЕКСОН, Мичиген, понад 1,000 в'язнів місцевої в'язниці вже третій день страйкують, чинять білки з охоронцями тюрми, підпалюють будівлі тощо. В результаті цих заворушень досі були поранені 42 в'язні і чотири поліцейські-охоронники. Один з в'язнів перебуває у в'язничній лікарні в тяжкому стані. Бунт розпочався тоді, коли в'язні намагалися домогтися, щоб у зв'язку зі святом, їм належало більше свободи і вони не повинні всі три дні сидіти в келіях. Безпорядки й заворушення відбуваються також в інших в'язницях. Наприклад, в Карсон Сіті в Неваді, заворушення розпочалися на релігійному тлі, коли два в'язні, глумлячись з релігійних почувань інших в'язнів, намагалися не допустити до релігійної відправи.

БАНДИТСЬКІ НАПАДИ поширилися також на приміщення Об'єднаних Націй. У вівторок, 26-го травня ц.р., до туриста, який до речі прибув з Литтлтона в Колорадо і очікував на знайому особу, яка мала прибути до Нью-Йорку із Швейцарії, підійшов незнайомий 23-річний Джозеф Бравн і без жадного попередження проколов довгим ножем груди Чарльза А. Клеса. Важко поранений упав на довіку на першому поверсі головної квартири ОН, а вбивник, кинувши ніж в кут, спокійно почав підноситися по сходах на черговий поверх. Але туристи, які бачили випадок підняли тривогу і Бравна арештували сторожі та передали його нью-йоркській поліції для дальшого слідства. Пізніше виказалося, що Бравн це колишній кількарічний пацієнт психіатричних закладів.

НА ДУМКУ ЕКОНОМІЧНИХ СПОСТЕРІГАЧІВ Білий Дім зробив дві серйозні помилки при передаванні до Сенату і Палати Репрезентантів проєкту зміни в системі Соціального забезпечення, а саме: обмеження для осіб, які хотіли б піти на пенсію на 62-му році життя з 80 на 55 відсотків були такі драстичні, що сенатори і конгресмени, навіть деякі республіканці, не мали відваги голосувати за такою різкою зміною. Пропозиція Уряду відвернула увагу від пропозиції демократів в Конгресі, яка також обмежувала пенсіонерів молодшого віку з намагаючимся рятувати програму соціального забезпечення. Тепер в конгресових кругах кружляє думка чи дійсно пропозиція демократів не є кращою від такої ж пропозиції Уряду і чи не слід взяти її під увагу. Адміністрація президента Роналда Регена, зорієнтувавшись в помилці заявив, що вона готова на компроміси і сентувальні корективи першій пропозиції.

